

POZOR! přístup k Informačním měsíčníkům a dalším informacím ČZS ÚS Olomouc:

nově na webové stránce ÚS Olomouc: www.zahradkari.cz/us/olomouc/index.php

Důležité upozornění ÚS Olomouc všem ZO ČZS:

Rok 2014 je pro všechny ZO ČZS rokem volebním. Přečtěte si prosím pozorně pokyny ve věstníku 3/2013 a nový jednací a volební řád, který obdržela každá ZO ČZS.

Do programu konání výroční členské schůze v roce 2014 zapracujte návrh a volbu členů výboru ZO ČZS a zástupce ZO do rady Územního sdružení Olomouc, kteří budou mít zájem aktivně se zapojit do práce v představenstvu. Do 25. 02. 2014 vás žádáme o závazný návrh na delegáta a zástupce Vaší organizace včetně jeho souhlasu.

Pokud už výroční schůze ZO ČZS proběhla, bude nutno svolat další schůzi všech členů ZO, která bude mít na programu jen volbu členů výboru ZO a zástupce územního sdružení Olomouc.

Program školení pro rok 2014 – pořádá ČZS, Územní sdružení Olomouc

Regionální centrum Olomouc u hlavního vlakového nádraží, 1. patro – přednáškový sál Centaurus

datum	hodina	přednášející	název přednášky
8.2.2014	8 – 12	Ing. Jan Prášil, Ing. Karel Zavadil, SEMO a.s., Smržice	Pěstování zeleniny na domácí zahrádce
22.2.2014	8 - 12	Jaroslav Matejsek, Vršovka, okr. Nové Město nad Metují	Založení a ošetřování ovocného sadu

V průběhu školení bude firma Reneta – prodejna zahrádkářských potřeb, která se podílí na zajištění přednáškových prostor, nabízet své produkty přímým prodejem i závazným objednávkovým systémem.

Nabídka služeb firmy RENETA, která sponzoruje školení zahrádkářských instruktorů, které probíhá v sále RCO u hl. vlakového nádraží v Olomouci:

- Poradenská služba v oblasti pěstování rostlin, určování chorob, škůdců, ...
- Ovocné stromky, okrasné dřeviny, růže, semena, sadba, zásilková služba, ...
- Zahrádkářské potřeby: nářadí, keramika, pesticidy, herbicidy, ...
- Květiny: letničky, trvalky, skalničky, pokojové květiny, řezané květiny (prodej a doručování řezaných i pokojových květin po celé ČR a EU, osazování interiérů), sukulenty, kaktusy, atd.
- Projektování, výsadby a údržby zahrad a jiných ploch

Adresa: RENETA, Olbrachtova 3, 779 00 Olomouc

- **tel:** **585 411 010**
- **tel/fax:** **585 413 831**
- **www.reneta.cz**

Otevírací doba: Po - Pá: 08:00 - 18:00
So: 08:00 - 12:00

Pro přednáškové prostory platí striktní zákaz prodeje vlastních zahrádkářských výpěstků !

Program oblastního školení odborných instruktorů ČZS – pořádá ÚS ČZS Brno venkov

Přednášky probíhají v Brně v sále na Křenové 67 (nad ÚR Brno-město). Je to tramvajemi č. 8, 9 a 10 nebo trolejbusy 31 a 33 - zastávka Masná (druhá od hl. nádraží). Z autobusového nádraží na Zvonařce je možno dojít pěšky ulicí Čechyňskou nebo přes hlavní nádraží:

8. 2. 2014	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Prof. Dr. Ing. Boris Krška , MZLU Brno, ZF, Ústav ovocnictví: Předčasné hnutí meruněk
	11 ⁰⁵ - 13 ⁰⁰	Ing. Zdeněk Bažant , Školkařský svaz, Ovocnářská unie ČR, Ovocná školka Velké Němčice: Brosvoně
22. 2. 2014	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Martin Bagar, Ph.D. , Biocont laboratory: Biologická ochrana na zahrádce
	11 ⁰⁵ - 13 ⁰⁰	Ing. Petr Ackerman, CSc. , emeritní pracovník Státní rostlinolékařské správy Brno: Choroby a škůdci drobného ovoce
15. 3. 2014	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Dušan Nesrsta , ÚKZÚZ ZS Želešice: Novinky v odrůdách jaderovin
	11 ⁰⁵ - 13 ⁰⁰	Ing. Dušan Nesrsta , ÚKZÚZ ZS Želešice: Novinky a trendy v drobném ovoci

Dle pozdější domluvy:

Prof. Ing. Vojtěch Řezníček, CSc., MZLU Brno, ZF, Ústav šlechtění a množení zahradních plodin:
terénní cvičení na ŠZP Žabčice

◀▶ ☀ **Ochrana rostlin na zahrádce v březnu:**

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011) ↓

◀▶ **Především si obstaráme** chybějící základní **chemické a biologické přípravky k ochraně rostlin**, feromonový lapák k monitorování náletu obaleče jablonošného (např. Deltastop CP) a bílé i žluté lepové desky ke sledování náletu pilatek, vrtule třešňové a mšic. ▶▶ Po oschnutí půdy je třeba dokončit **úklid spadlého listí**. Pokud nejsou listy poškozeny minujícími škůdci, zapravíme je do půdy, případně zkompostujeme. ▶▶ Je nejvyšší čas vyvěsit nové a vyčistit staré budky pro ptactvo.

▶▶ **Nejpozději během předjarního řezu** musí být ze stromů odstraněny i mumifikované zbytky plodů jaderovin a peckovin **napadených moniliniovou hnilobou plodů**, dále odstraněny letorosty, případně konce letorostů u jabloní **napadených padlím** a konce letorostů angreštů **napadených hnědým padlím angreštu**. Připomeňme si starou pravdu, že samotný předjarní řez slouží nejen k regulaci násady, ale i k omezení výskytu a šíření houbových chorob. Je to také tím, že řezem zajistíme dostatečnou vzdušnost a osvětlení korun stromů.

▶▶ **Ošetříme stromy s mrazovými trhlinami a deskami, případně kmeny poškozené hlodavci**. Mně samotnému se osvědčil po zimě na Vysočině, kdy napadlo velké množství sněhu a kmeny i větve byly poškozeny zajíci, přípravek Aversol pasta. Je registrován na lesní a okrasné dřeviny, obsahuje však účinný fungicid thiram, který samotný se běžně používá v ovocnářství. Tento přípravek je registrován k zabránění okusu. Další podobný přípravek Pellacol, jenž je 10% suspenzí thiramu, je registrován dokonce i k hojení a zacelování ran poškozených kmenů. Nátěr či postřik je třeba provést co nejdříve po poranění.

▶▶ Na rybíz odřežeme suché větvičky poškozené housenkami **nesytky rybízové** a především obíráme a pálíme nápadně zvětšené pupeny, které jsou napadené škůdcem **vlnovníkem rybízovým**. Při silnějším napadení ostříháme větvičky pod nejnižší postiženým pupenem. **Při výskytu tohoto škůdce jediné**, co je zde možné v současnosti provést, je včas odstranit větve s poškozenými pupeny.

▶▶ Optimálně **těsně před rašením** uskutečníme **první předjarní postřik všech stromů a keřů měďnatými přípravky**. Toto ošetření má mnohočetný příznivý vliv:

◀ U broskvoní je optimální termín ošetření v době, kdy se začínají zvětšovat vrcholové listové pupeny na jednotlivých větvičkách. Bývá to obvykle tehdy, když na lískových keřích prší jehnědy. U broskvoní jde především o první a rozhodující postřik **proti kadeřavosti broskvoně a suché skvrnitosti listů broskvoně**. Toto opatření dále působí proti napadení větví, větví a kmenů bakteriemi z rodu *Pseudomonas* a houbami z rodu *Valsa (Leucostoma)*, což způsobí omezení výskytu korových nekrotických spojení s klejotokem.

◀ U dalších peckovin může toto ošetření bránit výskytu **puchrovitosti slivoně**, dále též **korovým nekrotickým** a částečně omezit i vznik tzv. **mrtvice u meruněk**.

◀ U jádovin omezíme tímto postřikem výskyt **nektriové korové nekrózy** a výskyt **strupovitosti**. Postřik je třeba provádět, až když teplota vzduchu vystoupí nejméně na 7 °C. K tomuto ošetření použijeme zásadně přípravky na bázi mědi např. Kuprikol 50, Champion 50 WP a nebo Kocide 2000.

◀▶ **Kulturu jahod** očistíme od starých zaschlých a nemocných listů, jahodník přihnojíme a ošetříme přípravkem Vertimec 1.8 EC proti **roztočiku jahodníkovému** a pomocí přípravku Ortiva proti chorobě, která se v poslední době vyskytuje stále častěji - **antraknóze jahodníku**.

◀▶ Při vlhkém a chladném jaru je nutné pokračovat až do začátku kvetení v **ochraně broskvoní proti kadeřavosti**. K opakovanému ošetření broskvoní použijeme už jen organické fungicidy, např. přípravky Delan 700 WDG, Dithane DG Neotec, Syllit 65 WP nebo Thiram Granuflo.

◀▶ Každoročně je bezpodmínečně nutné provést preventivní postřiky proti **hnědému padlí angreštu**. Pro první ošetření (již před květem angreštů) se nyní doporučuje použít přípravek na bázi síry Kumulus WG a k ošetření před květem a po sklizni si ponecháme k opakovanému použití strobilurin Discus.

◀▶ V březnu navíc obnovujeme **lepové pásy** na kmenech ovocných stromů. Na kmeny jabloní připevňujeme lapací **pásy z vlnité lepenky** k pozdějšímu nalákání housenek obaleče jablečného.

◀▶ Jestliže se v minulém roce v sadu objevila na hrušních zákeřná **mera skvrnitá**, je třeba zahájit ochranu proti ní již v březnu. V sadu totiž začíná létat již koncem února a v průběhu března. Pohlavně zralé samičky kladou vajíčka ve dnech, kdy jsou maximální denní teploty 10 °C či více. Vrchol kladení vajíček je v dubnu a květnu. V ochraně proti meře je třeba především zabránit předčasnému vykladení vajíček (provést tzv. synchronizaci kladení) a při ochraně použít přípravky maximálně šetřící predátory mer (dravé ploštice, parazitické vosičky, sluněčka a škvory). Největším problémem při ochraně proti merám na hrušních je rychlá selekce rezistentních populací tohoto škůdce k insekticidům.

Při kalamitním výskytu mer na hrušních v předcházejícím roce, ke kterému však většinou dochází na monokulturách hrušní u velkosadařů, je zapotřebí provést v sadu následující sled ochranných opatření:

březen: doporučuje se nejméně dvakrát provést postřik okrajových částí stromů 1% kaolinem s přidavkem smáčedla.

duben: ve fázi myšího ouška, kdy se ještě nelíhnou z vajíček první nymfy, může populaci těchto škůdců omezit dobře provedený jarní postřik olejovým přípravkem v kombinaci s insekticidem (optimální řešení je pomocí 90 ml Ekolu + 2 ml Calypso 480 SC na 10 l vody).

◀▶ **Těsně před květem**, kdy se již začínají líhnout nymfy z vajíček, ošetřujeme přípravkem Vertimec 1.8 EC a ihned po odkvětu stejným přípravkem. Na pozdější ošetření proti starším larvám a dospělcům mer není již aplikace přípravku Sanmite SpinTor příliš efektivní, při kalamitním přemnožení larev a dospělců je možné zkusit poněkud účinnější Vertimec 1.8 EC. Avšak nyní se prosazuje při výskytu mer v tomto období úplné vyloučení chemické ochrany a využití působení přirozených antagonistů.

◀▶ Na porostech česneku ponecháváme až do začátku dubna bílou netkanou textilii chránící před náletem mouchy **houbomilky česnekové**. ◀▶ V **zeleninové zahradě** je vhodné v březnu posypat záhony, na nichž budeme pěstovat košťálovou zeleninu, dusíkatým vápnem (100 gramů na 1 m²) v rámci prevence proti **nádorovitosti kořenů**. Tato aplikace musí být provedena 3 týdny před plánovanou výsadbou. Příčinou choroby je mikroorganismus *Plasmodiophora brassicae* s obrovskou množivou schopností a několikaletou perzistencí jeho trvalých spor v půdě. Toto agens napadá kořeny všech brukvovitých rostlin (zeleninu, olejniny, brukvovité plevely). Přenos choroby je možný napadenou sadbou a zamořenou půdou. Ochrana kromě aplikace dusíkatého vápna spočívá především v nepěstování brukvovitých plodin na zamořeném pozemku 6–8 let.

◀▶ Při předpěstování sadby se často setkáváme s **padáním klíčnicích rostlin**. U klíčnicích a vzcházejících rostlin dochází k odumírání klíčků nebo k poškození kořenových krčků. Vzcházející rostlinky pak padají a odumírají. Původcem jsou půdní houby (např. *Botryotinia fuckeliana*, *Fusarium* ssp., *Olpidium brassicae*, *Phytophthora* ssp., *Pythium* spp., *Rhizoctonia solani*, *Sclerotinia sclerotiorum* aj.), které přetrvávají v půdě většinou na zbytcích napadených rostlin. Infikovaná půda a pěstební substráty zapříčiňují hlavní přenos tohoto onemocnění. Ochrana spočívá v dezinfekci pěstebních substrátů (např. propařením), v moření osiva a ve správné agrotechnice (rozvoji choroby napomáhá převlhčený kyselý substrát). Poslední možností je chemické ošetření substrátů, půdy a rostlin. Lze použít především Merpan 80 WG k dezinfekci zeminy (30 g na 1 m² nebo 800 g na 1 m³), dále Proplant nebo Previcur Energy, případně lze použít i Basamid Granulát (je k dispozici jen ve velkobalení), přesně podle návodu, u něho pozor na fytotoxicitu. V poslední době se na trhu objevil tzv. „Supresivní substrát pro výsev a množení“ s účinkem proti padání klíčnicích rostlin, který obsahuje dvě příznivě působící houby, z nichž první potlačuje patogenní půdní houby a druhá ochraňuje sazenice různých druhů zelenin před hmyzími škůdci, kteří napadají kořenový systém rostlin.

► ◀☀ **Nutné práce na zahrádce v březnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

► ◀Jakmile to zem dovolí (oschne a nelepí se), začíná se na zahrádce s výsadbou těch ovocných stromků a keřů, které nebylo možné zasadit na podzim - začínáme rybízem a angreštem, neboť nejdříve raší. Při přípravě a sázení je třeba pamatovat na případné mrazy, které škodí obnaženým kořenům. Mísy u ovocných stromů pohnojíme dobrým kompostem a obilíme kmemy stromů tam, kde jsme tak neučinili dříve. Také dokončíme odstranění mechů a lišejníků zvláště v místě rozvětvení, kde může vlivem vyšší vlhkosti docházet k zahánění kůry.

► ◀Kontrolujte zdravotní stav u rybízu - zvětšené pupeny, napadené vlnovníkem rybízovým olamujte a palte. V případě silného výskytu při teplotě nad + 18 °C ošetřete keře akaricidním přípravkem. U jaderovin se dokončuje průklest podle zásady opatrného zakracování každého letorostu, zvláště u mladých rostlin: Zbytečné zakracování vede k trvalému bujení neplodných vlků. Řezné rány je třeba ošetřit - u těch větších zahlazením ostrým nožem po okraji a zatřením latexovou barvou s přídavkem fungicidu (např. Dithane apod. v dávce cca 20 g na 1 kg barvy). K hojivému ošetření ran se používají přípravky typu Kambilan balsam. Řez provádíme obvykle koncem měsíce, kdy noční teploty již zpravidla neklesají pod -10 °C.

► ◀V březnu se též dokončuje přeroubování peckovin a v druhé polovině měsíce se začínají přeroubovávat jaderoviny. Je třeba uhlídat nalévání pupenů u broskvoní, kdy je účinné provést ošetření proti kadeřavosti. Za chladného a vlhkého počasí je třeba ošetření v intervalech 10 - 14 dnů opakovat, používají se měďnaté přípravky. Nezapomeňte se v této době věnovat rovněž angreštu, u kterého se minulou vegetací vyskytlo [hnědé padlí angreštu](#) a proveďte preventivní zásahy (ostříhání, postřik již před květem). K nalákání housenek [obaleče jablečného](#) připevňte na kmemy jabloní pásy z vlnité lepenky a nezapomeňte ani na obnovení lepových pásů u peckovin. Po řezu révy je třeba provést vyvázání tažňů, prokypřit a přihnojit půdu u révových keřů. Odřezané réví je možné použít do kompostu.

► ◀Pro zeleninové záhony připravíme půdu mělkým zkypřením a uhrabáním po podzimním rytí a tam, kde půda na podzim nebyla zryta, učiníme tak co nejdříve, kdy to stav půdy dovolí, aby se půda před urovnáním stačila slehnout. • Ze zelenin vyséváme nejdříve kořenové - mrkev, petržel, pastinák a černý kořen, s raným výsevem nezapomeneme příp. na mák. Oseté záhony se doporučuje utužit širokou lopatou, nebo lehkým válcem. Uspíšení zraní až 12 dnů u v březnu vysazeného salátu je možné docílit zakrytím záhonu netkanou textilií. Také s výsevem ledového salátu (křehké bublinaté listy s kadeřavými okraji se začíná v březnu. Výsev je obdobný, jako u běžného hlávkového salátu, výhodou je odolnost vybíhání do květu a větší snášenlivost vyšších teplot. [Sadbu celeru](#) si zahrádkáři připravují doma v teplé místnosti a teplém pařeništi. Vysévá se nejpozději v první polovině března do truhlíků a po zakrytí ovlhčeným sklem semenáčky v teple do měsíce vzejdou. Při prvním pravém listu se přepichují do teplého pařeniště 5 x 5 cm a běžně se ošetřují.

► ◀V druhé polovině měsíce se sází jarní česnek, koncem měsíce se do volné půdy vysévá ředkvička, vodnice, špenát a kopr. Pro pěstování raných [brambor](#) je třeba sadbu předklíčit. Nenarašené hlízy se ukládají v jedné vrstvě do platonků a umísťují se v světlejší místnosti, kde je teplota 12 - 14 °C. Sadba by měla do doby výsadby (s ohledem na polohu a počasí) vytvořit klíčky 1 - 2 cm dlouhé.

► ◀Pokud není dosud [trávník](#) ošetřen vyhrabáním listů a mechu, tak to provedeme s následným rozhozením kompostu, který přidáme rovněž k okrasným dřevinám, vřesovištním rostlinám přisypeme rašelinu. Stále zelené listnáče a rododendrony je třeba zvláště po suchých zimách důkladně zavlažit tak, aby kořenový bal i s okolím bylo zjevně dobře provlhčené. Poslední závlivková dávka se využívá jako přihnojení - do vody se přidává plné hnojivo v množství 3 g na 1 l.

► ◀Březen je hlavním obdobím [řezu růží](#), také se přesazují trvalky a prostokořenné dřeviny (bez balů) - nejlépe těsně před rašením. Přesazují se fuchsie a pelargónie a k zesílení se přenášejí na světlejší místa. Ještě stále můžeme vysévat petúnie, vysévají se i letničky s delší vegetační dobou (hledíky, salvie, lobelky, nestařec). Pro výzdobu balkonů se [řízkují některé balkonovky - např. převislé hybridní petúnie](#) (Surfinie). Pokojové květiny se v tomto měsíci přihnojují roztokem plných hnojiv, okenní truhlíky se osazují maceškami již na začátku měsíce. Přezimované hlízy begonií pro osázení okenních truhlíků se koncem měsíce dávají do bedniček s 5 cm vysokou vrstvou vlhké rašeliny.

► ◀Ještě počátkem měsíce můžeme pokračovat pro udržení dobrého tvaru a plného kvetení v [řezu plaménků](#) a [popinavých dřevin](#).

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1. máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► **členské známky na rok 2014 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2014“ + kalendářik ČZS.**

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698, e-mail: j.skarupsky@seznam.cz

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

(neprošlo jazykovou úpravou)